

Udskriftsdato: 9. januar 2026

VEJ nr 9306 af 02/04/2025 (Gældende)

Vejledning til kommunerne om dispensation fra kravet om specialuddannelse til sundhedsplejerske

Ministerium: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Journalnummer: Indenrigs- og Sundhedsmin.,
Sundhedsstyrelsen, j.nr. 06-0301-271

Vejledning til kommunerne om dispensation fra kravet om specialuddannelse til sundhedsplejerske

Denne vejledning er til kommuner, der søger dispensation for, at sygeplejersker kan varetage opgaver, som er forbeholdt sundhedsplejersker. Der kan søges dispensation både for sygeplejersker, som midlertidigt fungerer som sundhedsplejerske, og for sygeplejersker, som er under uddannelse til sundhedsplejerske og som sideløbende ansættes til at udføre sundhedsplejerskeopgaver.

Lovgrundlag

Det fremgår af Sundhedsloven og bekendtgørelse om forebyggende sundhedsydelser for børn og unge, at Sundhedsstyrelsen i særlige tilfælde kan godkende, at opgaver, der i loven er henlagt til en sundhedsplejerske, varetages af en sygeplejerske.

Ansøgning om dispensation

For ansøgninger vedrørende dispensation for, at sygeplejersker varetager opgaver som sundhedsplejersker gælder følgende:

Sygeplejersken skal opfylde adgangsbetingelserne beskrevet i bekendtgørelse om specialuddannelsen til sundhedsplejerske for optagelse på Specialuddannelsen til sundhedsplejerske bortset fra kravet om en skriftlig ansættelsesaftale med en kommune, jf. § 3, nr. 4.

Sygeplejersken skal have faglig støtte og vejledning fra en faglig vejleder i dispensationsperioden. Den faglige vejleder skal være uddannet sundhedsplejerske og have minimum 2 års erfaring som sundhedsplejerske.

Ansøgning om dispensation indsendes af kommunen. Sundhedsstyrelsen kan rådgive kommunen forud for ansøgning. Der anvendes et digitalt ansøgningsskema, som findes på sst.dk. Ved problemer med den digitale ansøgning kan i stedet anvendes ansøgningsskemaet, som fremgår under den digitale ansøgning.

Følgende skal fremgå af ansøgningen:

1. Navn og CPR-nummer for den sygeplejerske, der søges om dispensation for.
2. Navn og anciennitet på sygeplejerskens faglige vejleder i kommunen i dispensationsperioden.
3. For sygeplejersker, som er under specialuddannelsen til sundhedsplejerske, skal medsendes dokumentation fra uddannelsesstedet, som dokumentation for tilknytning til uddannelsen.
4. For sygeplejersker, som ikke er under specialuddannelsen til sundhedsplejerske, skal der vedlægges dokumentation for, at adgangsbetingelserne beskrevet i bekendtgørelsen er opfyldt, fx i form af kopier af breve fra ansættelsesmyndighed med oplysning om den pågældende sygeplejerskes funktioner og ansættelsesperiode i henhold til de kriterier, der er fastlagt for optagelse på sundhedsplejerskeuddannelsen. CV er ikke tilstrækkelig dokumentation. Herudover skal det begrundes, hvorfor der søges om dispensation, og det skal angives om dispensation tidligere er givet for sygeplejersken.

Svar på ansøgningen kan normalt forventes indenfor fire uger. Sundhedsstyrelsen sender svar til den ansøgende kommune og til den pågældende sygeplejerske.

Dispensationens omfang

Kommunen har det overordnede ansvar for at organisere sundhedsplejen, så den enkelte sygeplejerske er i stand til at varetage sine opgaver fagligt forsvarligt. Sygeplejersker på dispensation kan varetage sundhedsplejerskens normale opgaveportefølje, dog med følgende undtagelser.

Etableringsbesøg og tilsyn med børn i særligt belastede situationer skal foretages af sundhedsplejersker. Der henvises til kapitel 6 i Vejledning om forebyggende sundhedsydelser for børn og unge – lovbestemte rammer, Sundhedsstyrelsen 2025. Sygeplejerske under specialuddannelsen til sundhedsplejerske, der har bestået 2. praktikperiode, kan selvstændigt foretage etableringsbesøg og tilsyn.

Ind- og udskolingsundersøgelser kan kun foretages under supervision af en læge eller en sundhedsplejerske, som er uddannet heri.

Varighed og forlængelse

Dispensationer kan maksimalt gives for samlet set 12 måneder. En dispensation vil altid udløbe den 30. juni i det pågældende eller efterfølgende år. Studerende på specialuddannelse til sundhedsplejerske dimitterer deres uddannelse med udgangen af juni, hvorfor udgangspunktet er at nyuddannede sundhedsplejersker kan besætte stillinger herefter.

Ved behov for forlængelse af en dispensionsperiode, skal der søges særskilt herom. Ansøgning om forlængelse indsendes via mail til Sundhedsstyrelsen med henvisning til sagsnummer noteret i dispensionsbrevet og med begrundelse for forlængelsen. Der kan maksimalt forlænges op til samlet set 12 måneder.

Andre forhold

Dispensation til at varetage sundhedsplejerskeopgaver giver ikke automatisk adgang til optagelse på Specialuddannelsen til sundhedsplejerske. Sygeplejersken, der har tilladelse til at arbejde på dispensation, ansøger på lige fod med andre om optagelse på uddannelsen og skal ved ansøgning da også opfylde kravene om klinisk erfaring. Arbejdet på dispensation tæller ikke med som klinisk erfaring.

Sundhedsstyrelsen, den 2. april 2025

JULIE WOLTER BORK

/ Rikke Osvald Bang